
THEORETICAL PREPARATION OF THE PUPILS IN PHYSICAL TRAINING.

Anatoliy LEONENKO

Kamianets-Podilskyi State University

Annotation. When a teacher uses word methods of education which provide general process of physical training at school is the theoretical preparation of the pupils. Theoretical preparation is a using of the method "word" (acquaintance, story, explanation). In this case we can give other substantiations, but they will express systematic or other character. This state has its own explanation.

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ НАУ та ХДАУ

С. ПРИСЯЖНЮК, В. КРАСНОВ

Національний аграрний університет, Київ

М. ТРЕТЬЯКОВ

Науково-методичний центр вищої освіти МОН України

В. ЛИШЕВСЬКА

Херсонський державний аграрний університет

На сучасному етапі здійснення структурної політики, забезпечення переходу на інноваційний шлях розвитку та створення ефективної системи державного управління освітою, що відповідає стандартам демократичної, правової держави із соціально орієнтованою економікою в Україні прийнято низку конструктивних заходів щодо організації фізичного виховання, фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи в навчальних закладах усіх типів та рівнів акредитації.

Разом з тим, стан фізичного розвитку та фізичної підготовленості підростаючого покоління України (понад 11 млн. дітей, учнівської та студентської молоді, які охоплені навчальним процесом з фізичного виховання у дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладах) – у занепаді.

Показники функціональних можливостей організму, працездатності, фізичних якостей, рухових здібностей, терміну старіння організму молоді України у порівнянні з розвиненими країнами знаходяться на низькому рівні, який характеризується тенденцією до збільшення різного роду відхилень у їх стані здоров'я, незадовільною фізичною підготовленістю, зростанням кількості пропущених занять за хворобою.

За даними численних досліджень, до перших класів приходять 60 відсотків не зовсім здорових дітей, які мають патологічні відхилення. А серед випускників здоровими є всього 10 відсотків і лише два з десяти юнаків за станом здоров'я можуть

бути призвані до лав Збройних Сил України (газета „Освіта” № 39 (5056) 27 серпня-3 вересня 2003 р., стор. 6).

Навчальний процес з фізичного виховання та адміністративні умови його функціонування усіх видів та рівнів не сприяють послідовному формуванню у підростаючого покоління базових та спеціалізованих цінностей фізичної культури та можливості особистості реалізувати набутий рівень знань, фізичних, духовних та творчих здібностей у своїй життєдіяльності шляхом індивідуальної чи групової фізичної підготовки в домашніх умовах, у місцях відпочинку чи занять масовими видами спорту у позашкільних закладах.

Низький рівень соціально-економічної ефективності системи фізичного виховання, нераціональне використання державного фінансування не відповідає потребам освіти щодо формування особистості, а епізодичне, фрагментарне вдосконалення її основ і управління діяльністю різних форм організації не забезпечує в закладах освіти ні належних умов, ні необхідної якості фізичного виховання, і як наслідок, формує у молоді негативне ставлення до занять руховою активністю.

Отже, наші дослідження не випадкові. Метою даної роботи було вивчення рівня фізичної підготовленості студентів, які вступили на 1-й курс до вищих навчальних закладів, що знаходяться у різних регіонах України (Національного аграрного університету, м. Київ та Херсонського державного аграрного університету). У дослідженнях прийняло участь 751 чоловік.

Методами педагогічного тестування вивчались показники, що характеризують розвиток швидкості (час бігу на 100 м у юнаків та дівчат), загальної витривалості (час бігу на 3000 м у юнаків та на 2000 м у дівчат), динамічної сили (підтягування на перекладені у юнаків), силової витривалості (згинання і розгинання рук в упорі від підлоги та піднімання тулуба в сід, руки за головою за 1 хв. у юнаків та дівчат), швидкісно-силових якостей (стрибок у довжину з місця у юнаків та дівчат), координаційних здібностей (човниковий біг 4x9 м) та гнучкості (нахили тулуба вперед із положення сидячи на підлозі у юнаків та дівчат). Отримані результати були опрацьовані методом математичної статистики і порівнювались з Державними нормативами оцінки стану фізичної підготовленості населення України, розробленими для студентів вищих навчальних закладів.

Внаслідок проведених досліджень виявлено, що загальний рівень фізичної підготовленості першокурсників обох вищих навчальних закладів приблизно рівний і відповідає 3 балам. Однак, якщо рівень фізичної підготовленості юнаків НАУ та ХДАУ відповідає 3 балам, то у дівчат цьому рівню відповідають лише дівчата НАУ, а ХДАУ – 2 балам.

Якщо ж проаналізувати результати окремо по кожній тестовій вправі, то:

1. Середні показники швидкості як у юнаків, так і у дівчат кращі у першокурсників ХДАУ (юнаки – $14,2 \pm 0,23$, у дівчат – $17,6 \pm 0,32$ с; відповідно у представників НАУ – $14,4 \pm 0,13$ та $18,2 \pm 0,39$ с).

2. Середні результати швидкісно-силових якостей значно кращі у першокурсників НАУ (юнаки – $228,5 \pm 2,75$, дівчата – $168,7 \pm 4,45$ см; відповідно у першокурсників ХДАУ – $215,0 \pm 4,78$ та $162,6 \pm 3,35$ см). Хоча у дівчат НАУ ці показники і кращі, але вони статистично не вірогідні ($p > 0,2$). У юнаків НАУ отримані дані свідчать про високий рівень статистичної вірогідності ($p < 0,001$) по відношенню до показників юнаків ХДАУ.

3. Стан загальної витривалості кращий у дівчат НАУ ($12,10 \pm 0,31$ проти $12,77 \pm 0,98$ хв., с у дівчат ХДАУ), але ці дані статистично не вірогідні ($p > 0,5$). У юнаків ш

показники кращі у першокурсників ХДАУ, що підтверджується статистичною вірогідністю ($p < 0,05$).

4. Показники силової витривалості, однозначно кращі у представників НАУ по відношенню до студентів ХДАУ. Так, при виконанні вправи у згинанні і розгинанні рук в упорі від підлоги юнаки НАУ показали середній результат $37,0 \pm 1,45$ проти $33,5 \pm 1,75$ рази ($p < 0,05$), у дівчат НАУ – $12,3 \pm 2,07$ проти $9,0 \pm 1,58$ рази ($p > 0,1$).

У підніманні тулуба в сід за 1 хв. кращі середні показники у дівчат НАУ $38,6 \pm 1,60$ проти $33,6 \pm 1,55$ рази ($p < 0,01$), у юнаків відповідно $44,0 \pm 1,10$ проти $43,9 \pm 1,39$ ($p > 0,5$).

5. Аналогічна картина виявлена при проведенні порівняльного аналізу показників з координації (човниковий біг 4×9 м). У дівчат НАУ дані показники статистично вірогідно кращі, ніж у дівчат ХДАУ ($p < 0,05$). У юнаків НАУ хоча середні показники і краще по відношенню до юнаків ХДАУ, але вони статистично не вірогідні ($p > 0,5$).

6. При виконанні тестової вправи на гнучкість статистично вірогідно кращі показники у дівчат ХДАУ ($p < 0,05$), а у юнаків високий рівень статистичної вірогідності показали представники НАУ ($p < 0,001$),

7. Результати динамічної сили приблизно рівні у юнаків обох навчальних закладів, з незначною перевагою представників ХДАУ ($10,0 \pm 0,64$ проти $9,97 \pm 0,57$ рази).

Матеріали проведених досліджень дозволяють зробити такі висновки та пропозиції:

- фізична підготовленість студентів, які вступають на перший курс як НАУ, так і ХДАУ, знаходиться на низькому рівні, особливо це стосується показників у стрибках у довжину з місця; з бігу на 100 м (дівчата); згинання і розгинання рук в упорі від підлоги (дівчата); піднімання тулуба в сід за 1 хв. (ХДАУ). Це свідчить про низьку ефективність навчального процесу з фізичного виховання у середніх загальноосвітніх школах, особливо це стосується шкіл південних регіонів України;
- під час планування та проведення занять з фізичного виховання у вищих навчальних закладах необхідно приділяти більше уваги розвитку фізичних якостей, як: сили, швидкості, загальної та силової витривалості;
- отримані нами дані з деяких тестових випробувань приблизно відповідають результатам досліджень, отриманих у Семіпалатинському ЗооВет інституті республіки Казахстан (А.Г.Гукк, Р.Х.Ільматов, 1991) та Білоцерківського аграрного університету, Україна (О.М.Лакіза, А.К.Дудник та ін., 1998).

Література

1. Гигиена труда в сельскохозяйственном производстве. Под ред. Л.И.Медведя, Ю.И.Кущикова. – М.: Медицина, 1981.
2. Домашенко А.В. Физическая подготовленность и здоровье населения – приоритетная задача государственного строительства / Фізична підготовленість та здоров'я населення: Зб. матеріалів Міжнар. Наук. симпозиуму. Заг. уклад. наук. ред. - проф. Р.Т.Раєвський. - Одеса: ТЕС, 1998. – С. 10-12.
3. Сермеев Б.В., Третьяков Н.А., Сермеева А.Р. Допустимые нагрузки в упражнениях скоростно-силового характера для студентов I курса / Научно-педагогические проблемы физической культуры и спорта в свете основных направлений

- перестройки высшего образования в республике (1-3 ноября 1988г.) //Тезисы докладов республиканской научно-практической конференции. Ивано-Франковск, 1988. – С. 208.*
4. Краснов В.П. *Фізичне виховання: Психофізичні вимоги до фахівців агропрому. – Київ.: Аграрна освіта, 2000.*
  5. Лакиза А.Н., Дудник А.К., Максимченко В.И., Диденко А.И. *Уровень физической подготовленности студентов первого курса БЦГАУ / Фізична підготовленість та здоров'я населення: Зб. матеріалів Міжнар. Наук. симпозиуму. Заг. уклад. наук. ред. - проф. Р.Т.Раєвський. – Одеса: ТЕС, 1998. – С. 72-73.*
  6. Раевский Р.Т., Краснов В.П. *Факторы здорового образа жизни как средства биологической защиты в условиях повышенной радиации и их использование молодежью / Фізична підготовленість та здоров'я населення: Зб. матеріалів Міжнар. Наук. симпозиуму. Заг. уклад. наук. ред. – проф. Р.Т.Раєвський. – Одеса: ТЕС, 1998. – С. 192-193.*

НОВЫЕ ВИДЫ ФИЗИЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ ЖЕНЩИН В ПРОЦЕССЕ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ В ВУЗЕ

ТАРАН В.А., ЩЕРБИНА В.А., АМЯНЦ Э.Г.

Таганрогский государственный радиотехнический университет

Последнее десятилетие характеризуется появлением новых видов физических упражнений для девушек, ранее не входивших в программу по физической культуре в школе и физическому воспитанию в вузе. К таковым можно отнести аэробику, шейпинг, колланетику, стретчинг, атлетическую гимнастику и т.д. Что же способствовало их появлению? Среди факторов и причин, прежде всего, следует назвать изменение образа жизни женщин - появление, так называемого гедонистического представления о жизни, согласно которому работа рассматривается как источник средств для использования досуга, то есть свободное время призвано служить не только для подготовки к новому рабочему дню, но и для удовлетворения личных потребностей человека [1]. Многие ведущие зарубежные исследователи стали опираться на концепцию, согласно которой занимающиеся физической культурой не ставят перед собой конкретных спортивных задач, а получают в процессе занятий возможность общения, улучшения самочувствия и т.д. Это привело к тому, что в ряде стран появилось множество новых видов физической активности, ранее не входивших в традиционные программы спортивно-оздоровительной работы и деятельности спортивных центров. Вряд ли кто-либо будет сейчас отрицать, что повышение эффективности физического воспитания подрастающего поколения – важнейшая задача современного общества.

Сохраняющаяся тенденция к ухудшению состояния здоровья требует поиска путей и средств к замедлению или устранению этого явления. В Таганрогском университете таким видом физической активности является женская атлетическая гимнастика. Абитуриентки, поступающие на 1 курс, первоначально проходят ознакомление с условиями обучения на кафедре физического воспитания и спортивной